

Українська література

9 клас

Календарно-тематичне планування для 9-го класу складено відповідно до Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Українська література: 5–9 класи / К.В. Таранік-Ткачук, М.П. Бондар, О.М. Івасюк, С.А. Кочерга, Л.І. Кавун, О.І.Неживий, Н.В. Михайлова, Р.В. Мовчан (керівник групи). – К., 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804).

За підручником українська література 9 клас О. М. Авраменко 2017 рік

І семестр

Пор. №	Дата	Зміст програмового матеріалу	Примітки
Вступ			
1		Роль і місце літератури в житті нації. Розвиток літератури. Творча індивідуальність митця.	
Усна народна творчість			
2		Процес виникнення фольклору. Багатство і розмаїття українського фольклору (<i>повторення й узагальнення вивченого</i>). Види родинно-побутових пісень (про кохання, про сімейне життя, жартівливі). Культ романтизованих почуттів, сентиментальний пафос, традиційна символіка. «Місяць на небі, зіроньки сяють». ТЛ: народна пісня (<i>поглиблено</i>).	Вивчити напам'ять 1 баладу або пісню (<i>на вибір</i>).
3		«Цвіте терен, цвіте терен», «Сонце низенько» (<i>на вибір</i>), «Ой під вишнею, під черешнею». Виразне читання родинно-побутових пісень.	
4		<i>Українські народні балади</i> «Ой летіла стріла», «Ой на горі вогонь горить». Тематичні та стильові особливості, сюжет, герої українських балад. Класифікація балад. ТЛ: балада.	

5		<i>Урок мовленнєвого розвитку. Усний твір на одну з тем: «Моральні норми і щирі почуття, відображені в родинно-побутових піснях українців», «Українські балади – перлини усної народної творчості».</i>	
Давня українська література			
6		Українська середньовічна література XI–XV ст. Розвиток писемності після хрещення Русі-України (988 р.). Найдавніші рукописні книги Київської Русі (Остромирове Євангеліє, Ізборник Святослава).	
7		<i>Перекладна література. Біблія (фрагменти). Легенди: про Вавилонську вежу, про Мойсея.</i>	
8		Притча про блудного сина. Біблія як Святе Письмо й художній текст. Українські переклади Біблії (П. Куліш, І. Пулюй, І. Нечуй-Левицький, І. Огієнко, І. Хоменко). Використання біблійних тем, сюжетів, мотивів, образів у світовій та українській літературах. ТЛ: притча (повторення й поглиблення).	
9		<i>Контрольна робота. Родинно-побутові пісні. Українські народні балади. Біблія (тестування).</i>	
10		<i>Пам'ятки оригінальної літератури княжої Русі-України. Літописи як історико-художні твори. «Повість минулих літ». «Поученіє Володимира Мономаха», Києво-Печерський патерик.</i> ТЛ: літописи.	
11		«Слово о полку Ігоревім» – давньоруська пам'ятка, перлина українського ліро-епосу. Історична основа твору. Особливості композиції. Роль пейзажу в розгортанні сюжету. Питання авторства. ТЛ: ліро-епіка.	
12		Образи руських князів у творі. Наскрізна ідея патріотизму. Переклади й переспіви «Слова...» у XIX–XX ст.	
13		Поетичність образу Ярославни. Образ Руської (української) землі. Фольклорні мотиви в поемі. Стилістичні засоби. Символічно-міфологічні образи та їх значення.	

14		<i>Українська література доби Ренесансу і доби Бароко.</i> Розвиток книгодрукування. Перші друковані книги в Україні. Іван Вишенський, Іван Величковський, Семен Климовський – видатні діячі української культури (<i>оглядово</i>). Історико-мемуарна проза. Загальні відомості про козацькі літописи (Самовидця, Г. Граб'янки, С. Величка) та «Історію русів». ТЛ: Ренесанс, Бароко.	
15		<i>Урок позакласного читання.</i> Вертеп як вид лялькового театрального дійства.	

16		Григорій Сковорода. Життя і творчість філософа, просвітителя, поета. Його християнські морально-етичні ідеали. «Сад Божественних пісень», «Байки Харківські», філософські трактати. Біблійна основа творчості Г. Сковороди та його вчення про самопізнання і «сродну (споріднену) працю». Проповідь житейської невибагливості, пошуку гармонії з собою і світом. Повчальний характер і художні особливості збірки «Байки Харківські». «Бджола та Шершень».	
17		«Всякому місту – звичай і права» (із «Саду Божественних пісень»). «De libertate».	Вивчити напам'ять поезію «Всякому місту...».
18		<i>Урок виразного читання.</i> Виразне читання поезії Г. Сковороди напам'ять.	
19		<i>Контрольна робота.</i> «Слово о полку Ігоревім», творчість Г. Сковороди (розгорнуті відповіді на запитання).	
Нова українська література			
20		Суспільно-історичні, культурні обставини. Літературний процес кінця XVIII – першої половини XIX ст. Розвиток фольклористики, етнографії. Основні художні напрями (класицизм, романтизм, реалізм; бурлескна стильова течія). Визначні українські письменники. ТЛ: травестія, бурлеск.	
21		Іван Котляревський. Творчість письменника – новий етап у розвитку національного самоусвідомлення. Драматург і театральний діяч. «Енеїда». Історія появи твору.	
22		Національний колорит, зображення життя всіх верств суспільства, алюзії на українську історію в поемі. Бурлескний гумор, народна українська мова. Ствердження народної моралі (картини пекла). ТЛ: пародія, алюзія.	
23		Провідні проблеми і мотиви твору. Характеристика героїв поеми, образ Енея.	
24		Соціально-побутова драма «Наталка Полтавка» – перший твір нової української драматургії. Її довготривале сценічне	

		життя.	
25		Наталка як уособлення найкращих рис української жінки. Гумористичні засоби у творі. Роль і функція пісень у драмі.	

26		Григорій Квітка-Основ'яненко – батько української прози. Гуманістичний пафос, християнські ідеали, етнографічне тло творів. «Маруся» – перша україномовна повість нової української літератури, взірець сентименталізму. Художнє розкриття письменником традиційних народних моральних уявлень.	
27		Утілення морального й естетичного ідеалів в образі головної героїні твору. Інші персонажі повісті. П. Куліш про Г. Квітку.	
28		<i>Урок мовленнєвого розвитку.</i> Уведення власних описів у портрет, інтер'єр, пейзаж повісті Г. Квітки-Основ'яненка «Маруся» (письмово).	
29		<i>Контрольна робота.</i> Письмовий твір на одну з тем: «Народність поеми І. Котляревського “Енеїда”», «Новаторський характер п'єси І. Котляревського “Наталка Полтавка”», «Чим схвилювала мене повість Г. Квітки-Основ'яненка “Маруся”».	
30		<i>Урок позакласного читання.</i> Григорій Квітка-Основ'яненко. «Салдацький патрет».	
31		<i>Урок літератури рідного краю.</i> Літературні персоналії територіальної громади (проза).	
32		Повторення та узагальнення вивченого.	

ІІ семестр

Пор. №	Дата	Зміст програмового матеріалу	Примітки
33		<i>Література українського романтизму (оглядово).</i> Ідейно-художні особливості романтизму. Зв'язок з ідеями Просвітництва, з національним рухом. Осередки романтичного руху на Слобожанщині, Чернігівщині й Полтавщині, у Західній Україні («Руська трійця»). Поети-романтики (Л. Боровиковський, П. Гулак-Артемовський, Є. Гребінка, М. Костомаров, А. Метлинський, В. Забіла, М. Петренко, О. Афанасьєв-Чужбинський, М. Шашкевич). Значення романтизму для нового етапу розвитку слов'янських літератур. ТЛ: романтизм.	

34		Петро Гулак-Артемівський. Балада «Рибалка». Вічна тема кохання. Засоби романтичного зображення. Фольклорна основа твору.	
35		Євген Гребінка. Вірш «Човен». Образ небезпечної морської плавної як уособлення життєвого шляху людини. Пісенна (романсова) лірика поета українською та російською мовами («Ні, мамо, не можна нелюба любити», «Чёрные очи» та ін.). ТЛ: романс.	

36		Микола Гоголь. Творчість М. Гоголя, уродженця України, місце його творчості на порубіжжі культур двох народів. Вираження глибини національного духу у творах прозаїка та драматурга, українська історія та фольклор як їх джерело.	
37		Повість «Тарас Бульба» (переклад М. Садовського і М. Рильського, за ред. І. Малковича). Сюжет твору. Внутрішній епічний розмах твору.	
38		Піднесено-героїчний образ головного героя – Тараса Бульби.	
39		Колізія морального й національно-культурного вибору в образах синів Тараса Бульби. Вплив творчості М. Гоголя на розвиток українського письменства.	
40		<i>Контрольна робота.</i> Творчість поетів-романтиків, М. Гоголя (розгорнуті відповіді на запитання).	
41		Тарас Шевченко. Геніальний поет, мислитель, пророк національного відродження в Україні.	
42		Перші поетичні твори баладного та елегійного жанрів («Причинна», «Думи мої, думи мої...»).	
43		Оглядове вивчення історичної теми у творчості Кобзаря («Іван Підкова», «Тарасова ніч», «Гайдамаки»). Вісь неперервності історичного часу («До Основ'яненка»). ТЛ: послання.	
44		Національна проблематика періоду «Трьох літ». Поема («комедія») «Сон» і тогочасна суспільно-політична дійсність. Композиційний прийом «сну», його роль для розширення можливостей поетичного зображення. Сатиричний характер поеми. ТЛ: гротеск, контраст, умовність.	Вивчити напам'ять фрагмент (на вибір).
45		Протистояння імперського режиму і вільнодумної, національно свідомої особистості. Образ оповідача в поемі.	
46		«Кавказ» – пристрасний відгук на тогочасну загарбницьку імперську політику. Продовження теми національно-визвольної боротьби. Узагальнена ідея поеми – неприйняття насильства, поневолення людей, осуд загарбницьких воєн.	
47		Проблематика поеми. Художні особливості твору, актуальність його.	

48		«І мертвим, і живим, і ненарожденним...» Продовження теми «землячків» у посланні. Викриття конформізму значної частини української еліти. Засудження комплексу меншовартості, національного безпам'ятства та байдужості до рідної мови.	Вивчити напам'ять фрагмент (на вибір).
49		Критичний перегляд національної історії задля перспективи її кращого майбутнього. Настрoeві інтонації твору (суперечка, пересторога, погроза, заклик тощо). Проблематика твору.	
50		«Вічна» тема матері й сина. Романтичний тип утілення теми жіночої долі («Катерина»).	

51		Еволюція жіночого образу. Реалістично-побутовий тип утілення теми жіночої долі («Наймичка»).	
52		Урок мовленнєвого розвитку. Усний твір-характеристика персонажа поем «Катерина» і «Наймичка».	
53		Трагедія жінки-матері, боротьба за своє материнство, жорстокість народної моралі («У наших раї на землі...»). Наскрізний ліризм творів Т. Шевченка про жіночу долю.	
54		Лірика Т. Шевченка періоду арешту й заслання і після повернення з нього. Риси автобіографізму в образі ліричного героя («Доля»). Ностальгія за ідилією родинного життя, висока філософія життя людини на землі («Росли укупочці, зросли...»). ТЛ: ліричний герой (поглиблено), лірична медитація.	Вивчити напам'ять поезію «Доля».
55		Біблія в житті Т. Шевченка. Світле пророцтво поета («Ісаїя. Глава 35»). Художня інтерпретація творів із Книги Псалмів, риси її національної своєрідності у Т. Шевченка. Глибока смута пророка занепадом моральності, несправедливими діями «сильних світу», пригнічення люду новими, внутрішніми «ворогами». Біблійні реалії в текстах творів. ТЛ: псалом. <i>або</i> Біблійні мотиви в поезіях Т. Шевченка періоду після заслання. Молитва як жанр у творчості поета. Ідея єдності й згоди в поезії «Злочинаючих спина...», пробудження сили в тих, хто прагне добра, правди, чистоти, щирої дружби. Потреба єднання і взаєморозуміння на ґрунті загальнолюдських цінностей. ТЛ: молитва.	
56		Підсумковий урок. Світова велич українського поета. Визначні діячі світової культури про Шевченка. Його вплив на літератури інших народів. Шевченко та історико-культурний поступ України. Ушанування пам'яті поета в Україні й за кордоном.	
57		Урок позакласного читання. Тарас Шевченко. «Назар Стодоля».	
58		Контрольна робота. Творчість Т. Шевченка (тестування).	

59		П. Куліш – відомий письменник, перший український професійний літературний критик, перекладач, автор підручників для школи, українського правопису. Вплив на П. Куліша ідей європейського просвітництва: «Українець у Європі, європеець в Україні». Романтична основа світогляду. Ентузіазм і жертовність П. Куліша у громадській та культурницькій роботі на шляху духовного відродження і культурного збагачення нації.	
----	--	--	--

60		«Чорна рада» – перший україномовний історичний роман-хроніка. Походження його назви. Історична основа й авторська уява, романтичність стилю. Динамічний інтригуючий сюжет. ТЛ: роман, роман-хроніка, історичний роман.	Вивчити напам'ять уривок із роману (на вибір учителя).
61		Непросте життя та романтичні пригоди головних героїв. Загальнолюдські риси ініціативності, працьовитості, лицарства, благородства, вірності почуттю та обов'язку. Символи роману.	
62		Порівняльна характеристика образів Яким Сомка та Іванця Брюховецького. Фольклорно-етнографічний матеріал у творі. Оцінка роману Т. Шевченком.	
63		<i>Урок виразного читання.</i> Виразне читання уривка з роману П. Куліша «Чорна рада».	
64		Марко Вовчок. Життя і творча діяльність. Марко Вовчок як перекладач (Ж. Верна, Г. К. Андерсена, А. Е. Брема). «Народні оповідання»; продовження теми народного життя в повісті «Інститутка». ТЛ: реалізм.	
65		Антилюдяна суть кріпосництва та солдатчини. Образи персонажів – людей із народу та панночки. Авторська позиція у творі.	
66		<i>Урок позакласного читання.</i> Марко Вовчок. Оповідання «Козачка» зі збірки «Народні оповідання».	
67		<i>Урок мовленнєвого розвитку.</i> Написання листа авторові улюбленої книжки.	
68		<i>Контрольна робота.</i> Письмовий твір на одну з тем: «Ідея соборності та незалежності України (за романом П. Куліша “Чорна рада”)), «Антикріпосницька спрямованість повісті Марка Вовчка “Інститутка”».	
69		<i>Урок літератури рідного краю.</i> Літературні персоналії територіальної громади (поезія).	
70		Підсумковий урок.	

Зразок
Контрольна робота українська література
9 клас

I рівень (1-6 по 0.5 б)

1. Визначте ключове слово, яке несе ідейне навантаження всього твору та пропущене в уривку тексту:

Байдуже смерті, мужик то чи цар, —

Все пожере, як солому пожар.

Хто ж бо зневажить страшну її сталь!

Той, в кого ...як чистий кришталь.

А Совість Б Мораль

В Камінь Г Розум

2. Згадайте, хто допоміг утекти з полону Ігореві («Слово о полку Ігоревім»).

А Кончак В Гзак

Б Святослав Г Овлур

3. До козацьких літописів не належить

а) "Літопис Самійла Величка";

б) "Літопис Григорія Граб'янки";

в) "Повість минулих літ";

г) "Літопис Самовидця"

4. Найвідоміша в поетичній спадщині Григорія Сковороди збірка має назву

а) "Байки Харківські";

б) "Сад божественних пісень";

в) "Афоризми";

г) "De libertate".

5. Основні групи балад

А) соціально-побутові, пригодницькі

Б) історичні, родинно-побутові

В) міфологічні, філософсько-естетичні

6. Яку чесноту прославляв Г. Сковорода в поезії “Всякому місту звичай і права”?

- А) багатство б) розум
В) свободу Г) чисту совість

7. Установіть відповідність між персонажами твору та їхньою цитатною характеристикою (1б)

1. Возний	А “Не багата я і проста, но чесного роду”
2. Наталка	Б “Хапун такий що із рідного батька злупить”
3. Виборний	В “Убожество моє і старість силують мене швидше заміж тебе віддати”
4. Горпина	Г “Хитрий як лисиця, і на всі сторони мотається, де не посій, там і уродиться”
5. Петро	Д “Без роду, без племені, без талану і приюту”

8. Установіть відповідність між героями та характеристиками. (1б)

Герої	Характеристики
Маруся	«— Наука — тее-то як його — в ліс не йде; письменство не єсть преткновеніє ілі поміха ко вступленію в законний брак.»
Микола	«Прямий, як сосна, величавий, валий, здатний, тертий, жвавий...»
Еней	«Яка-то вона тихая, слухняная; бога небесного зна, і любить, і боїться прогнівить його; нас шанує і бережеться якомога, щоб ні в чім нас не прогнівिति. Жалослива не то що до чоловіка, та аж до манісінької комашечки.»
Тетерваковський	«Один собі живу на світі, як билинка на полі; сирота — без роду, без племені, без талану і без приюту. о робить — і сам не знаю».

II рівень (по 2 б)

9. Розкажіть, у чому виявляється драматизм балади «Ой летіла стріла»
10. Розкрийте головну думку повісті «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка.

III рівень (3б)

11. Напишіть невеликий твір-роздум на тему «Чи могла б Наталка бути взірцем для молоді ХХІ століття?»

